

Sándor Iván
Cirkusz,
mozi, ringlispíl

© *Sándor Iván*, 2025

„A sötétséget fürkésző tekintet...
A labirintus bolygó folyosói...
A kaleidoszkóp minden arabeszkje...”

(*J. L. Borges: Az okok*
Somlyó György fordítása)

zuhog az eső
a jelzőlámpák nem működnek, a forgalom lassú.
A gépkocsik ütköznek. A pincék beáznak. A légi járatok késnek. Az épületeket, pályaudvarokat, hidakat, templomtornyokat takarja az esőfüggöny, az autóbuszokban egymáshoz préselődnek az utasok, a kocsis megcsúszik, egy kisgyerek sír
a városközponttól a buszjáratral huszonöt perc alatt megközelíthető Állami Jövőkutató Intézet a megnyitóra készül. Sajtónyilvánosság. Az újságírók várakoznak a felújított ódon kastély előtt

akkor is zuhogott az eső, amikor hetekkel előbb a végzős évfolyam hallgatói búcsúbullit tartottak az Egyetem közeli sörözőben
a takarítók törölgették a küszöbön át-átcsurgó vizet egy kék kötényes felszolgáló átvette az ernyőmet

gyülekeztek az évfolyamtársak
hosszú tölgyfa asztalok, a falakon tálasok, szar-
vaskoponyák előremeredő agancsokkal, kitömött,
üvegszemű őzfejek

már nehezen találtam szabad helyet az irodalom
szakosok asztalánál. A sarokban néhány ismerős az
informatikusok közül

a felszolgálók hozták a korsó söröket
ki hová?

mit hoz a jövő?

az egyik hallgató felállt, ivott néhány kortyot, fel-
emelte a karját, figyelem!, kiáltotta, fontos bejelen-
tést teszek, a jövő héten felveszem a diplomával járó
munkát, autóbuszsofőr leszek, kétszer annyi fizetés-
sel, mint egy kezdő tanáré

néhányan nevettek

még utolsó éves voltam, amikor magához hívott a
Tanszékvezetőnk

kis irodája volt. Könyvsorozatok a polcokon, dosz-
sziéthalmaz az íróasztalán

elégedett vagyok a munkájával, a dolgozataival, a
szorgalmával, mondta, az egyik kollégám nyugdíjba
megy, volna-e kedve a Tanszéken folytatni?

hozták a söröket a kék kötényesek

sokan kételkednek a munkánk értelmében, a jövő-
jében, folytatta a Tanszékvezetőnk. Én nem így gon-
dolom. Mi a Tanszéken az irodalmat örömforrásnak
tartjuk... megvilágítja, miben élünk, nyomot hagy a
korról, amiben élünk... Arany János... Ady... Babits...

most más világban élünk... változnak az írói megközelítések... a formák... volna kedve?

adott új feladatokat

fejére húzott ázott köpenyben egy alak lépett be a sörözőbe

az egyik kék kötényes lesegítette a köpenyét

a fiú katonás léptekkel közeledett

a Bikafej!, kiáltották a sarokasztalnál

informatikus volt, én kétszakos, az irodalom mellett két év után meg lehetett szerezni az informatikus-diplomát. Hárman voltunk a szakon barátok Gyula Ferivel. Bikafej a koponyaformájáról kapta a nevét, büszkélkedett az őseivel, katonatisztek voltak, az egyik harcolt a múlt századi első háborúban, a másik a Donkanyarnál, a másodikban

közeledett a kék kötényesek sorfalában. Egyetlen üres hely volt. Velem szemben. Odaült

a felszolgáló hozta a korsó sörét

Bikafej két év után folytatta az informatikát. Ketten Gyula Ferivel megelégedtünk a szakdiplomával, elmentünk az ösztöndíj kiegészítéséhez némi pénzt keresni egy gyerekeknek szóló portálhoz. Néhány hónap után otthagytuk. Gügyögünk, mondta Feri, ahelyett, hogy felkészítenénk őket, mi vár rájuk

azóta nem hallottam róla

Bikafej lassan az asztalra tette a kiürített korsót. Intett. Hozták a következőt. Azt is lehajtotta. Kifehéredett az arcbőre. Érdekesnek találtam. Nem kipirult az italtól, kifehéredett. Látszottak a koponyacsontok

a kopasz fején, a kiugró állcsont is, mint a falon a szarvaskoponyákon

a harmadik korsó sört lassabban itta

mennyi, faszikám, egy buszsofőr fizetése, kérdezték a sarokasztalnál

üzleti titok

Bikafej markolta a már üres korsót. Az arcomba hajolt

igen... igen... ismételte a Tanszékvezetőm, Arany... Ady... Babits... távoliak, mégis velünk vannak... bennünk... mintha ma írnák... Edward király, angol király. Léptet fakó lován... Babits az örök kérdéssel... miért nő a fű, hogyha majd leszárad... miért szárad le, hogyha újra nő

Bikafej intett a felszolgálónak: még egyet

a múlt héten a Tanszékvezetőm újra magához hívott. Akadozva beszélt. A tekintete is szokatlan volt. Mintha éveket öregedett volna. A szeme alatt, a szája körül mély ráncok

sajnálom... nagyon sajnálom, kolléga, akkor nevezett először kollégának

két újabb státuszt vontak el a Tanszéktől. Leállították a bővítést is. Tiltakoztam. Ügyet se vetettek rám... sajnálom... nem tudom az ajánlatomat betartani

hallgattunk

az ajtóig kísért, megfogta a karomat

ne adja fel, súgta, a szellemet el lehet sorvasztani, az érzékeket nehezebb... a szellem iránti érzékeket. Kihallgatást kértem a Kancellártól, nem fogadott. Írtam, nem válaszolt

a felszolgáló letette Bikafej elé az újabb teli korsót
ivott néhány kortyot
felállt, már kissé imbolygott
sorakozó!, kiáltotta
ki erre?
hozzám hajolt
te hová?
vinnék már ki a mosdóba, mondta egy fiú a sarok-
asztalnál

Bikafej a tenyerével lesöpörte a korsót az asztról.
A maradék sör a cipőjére folyt. Az üres korsó széttört
a mozaikpadlón. Az egyik felszolgáló tálcára szedte
a szilánkokat

merre?, ordított az arcomba
nem tudom
azt kérdeztem... merre?
nem tudom

nekem elegendő van ebből... az egészből... az egész-
ből... ebből a cirkusból... értitek?... az informati-
kával bárhol megleszek... elegendő van... miért kus-
soltok?... nyuszi csapat... te is, hajolt hozzám

amit én tudok, az sehol a világon nem kell, mond-
tam csendesen, Arany... Ady... Babits... talán már
itthon sem

ez az egész... cirkusz... elhúzni... súgta
még egy korsót, kiáltotta
az asztalra dőlt
két fiú felemelte, kivitték a mosdóba
kis rovar mászott előttem az asztalon. Az egyik
felszolgáló rácsapott, összemorzsolta a tenyerében

álmod, tervek, gondoltam, mi lesz belőlük. Tanul-
tunk az ismétlődések esztétikájáról, de más a tanul-
mány, és más a tapasztalat, gondoltam
zuhogó eső verte az ablakokat
néhányan búcsúztak
Bikafej visszajött a mosdóból
üres korsók sorakoztak az asztalokon
Bikafej felemelt egyet, kortyolta az ürességet
dúdolt
ez az utolsó pohár, és aztán agyó, bonsoir, bonsoir
a felszolgálók hozták az ernyőket
ázottan érkeztem haza
a Feleségem elém sietett az előszobába
jó volt a buli?
nem válaszoltam
egész délután és este is dolgoztunk, mondta
visszament a szobába. Kihallatszott, hogy az új
szerepét gyakorolja

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2025-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Dávid Anna
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Molnár Eszter Edina
A borítón Ferenczy Károly *Bohóc* című
festményének részlete látható
A könyvet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9394
Jenson betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4516-9